

ЗВІТ
про роботу
Харківського обласного відділення
ВГО Українська бібліотечна асоціація за 2021 р.

1. Вступна частина

Харківське обласне відділення у 2021 р. здійснювало свою діяльність відповідно до Стратегії Української бібліотечної асоціації на 2019–2021 рр. та власного Положення.

У 2021 р. кількість членів відділення становила 153 особи (152 бібліотечних фахівця, один – представник ГО), сума добровільних пожертвувань склала 15 710 грн.

2. Реалізація Стратегії:

СН 1. Розвиток галузі в цілому

Ціль 1: Впровадити інноваційні моделі діяльності бібліотек.

Бібліотеки стали офіційними хабами цифрової освіти населення та провідниками онлайн-послуг для населення. На порталі <https://osvita.diia.gov.ua/hubs> зареєстровано 152 бібліотеки Харкова та області, які активно ведуть роботу з підвищення цифрової грамотності користувачів, сприяють спрощенню доступу до електронних державних послуг.

Члени ХОВ УБА брали участь у публічному обговоренні проєкту Стратегії розвитку читання на 2021 – 2025 роки «Читання як життєва стратегія» (лютий - березень).

Ціль 2: Розвинути професійні компетентності бібліотекарів через розбудову безперервної освіти.

За сприяння ХОВ УБА відбулись:

- дистанційний курс «Бібліотека в цифровому середовищі. Цифрова бібліографія» (18-31 січня). Організатори: ХОВ УБА, ДА ВГ «Основа», ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Партнер: корпорація «Ранок». Куратор та спікер курсу: Л. В. Глазунова – кандидат наук із соціальних комунікацій, заступник директора з наукової роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка, голова ХОВ УБА. Платформа навчання: Moodle. До навчання долучились 63 фахівці з національних та обласних бібліотек, централізованих бібліотечних систем, об'єднаних територіальних громад, бібліотек ЗВО, шкіл та ліцеїв, одного видавництва (корпорації «Ранок») з 18 областей України. Відбулось сім вебінарів наживо. Слухачі мали пройти 4 тести, виконати 5 завдань (з них два обов'язкових). Ті, хто успішно пройшов навчання, отримали сертифікати. Відповідно до вимог всі сертифікати оприлюднено – <https://osnova.d-academy.com.ua/valid>. Члени УБА отримали грошову знижку при записі на курс.

- XI Всеукраїнська онлайн школа бібліотечного журналіста за темою «Мультиплатформна бібліотечна журналістика. Інстаграм: базові навички» (17 – 28 травня). До навчання долучилися 50 фахівців бібліотек різних систем і відомств з 18 регіонів України. За результатами навчання – 42 учасники, які

пройшли навчальні модулі та виконали завдання, отримали електронні сертифікати.

- 9 – 13 серпня тривав дистанційний курс додатково для тих, хто не потрапив до складу учасників XI Всеукраїнської школи бібліотечного журналіста. До навчання у закритій групі на платформі фейсбук долучились 44 бібліотекаря з різних регіонів України і консультантка Центру професійного розвитку педагогічних працівників м. Львова.

- два вебінари на базі Дистанційної Академії ВГ «Основа» для вчителів та бібліотекарів за темами «Сервіс графічного дизайну Canva» для освітян і бібліотекарів: створюємо візуальний контент» (13 липня) та «Інтерактив в онлайн: сервіси для опитувань і тестувань (Mentimeter, Vevox, Kahoot, Ansvergarden)» (20 липня). Спікерка – завідувачка сектором інноватики та професійного розвитку відділу науково-методичної роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка, координаторка і тренерка «Школи бібліотечного журналіста», член ХОВ УБА К. М. Вірютіна.

- у дистанційному форматі (закрита група у фейсбуці) тривали заняття дистанційного курсу за темою «Верстка газети в програмі Microsoft Publisher» (16 – 20 серпня). До навчання долучилися 22 фахівця бібліотек різних систем і відомств, спеціалісти культури та освіти з таких міст: Харків, Одеса, Чернівці, Запоріжжя, Хмельницький, Кривий Ріг, Суми, Дніпро, Миколаїв, Черкаси, Херсон та ін. Тьютор курсу — головний бібліотекар відділу науково-методичної роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка, член ХОВ УБА В. В. Лужанчук. Слухачі брали участь у zoom-лекціях, опрацьовували навчальні матеріали, відповідали на тести, виконували домашні завдання – продумували концепцію та верстали бібліотечну газету. За результатами навчання 16 учасників, які пройшли навчальні модулі та виконали завдання, отримали електронні сертифікати. Декілька кращих газет буде представлено на «Творчому майданчику» блогу Школи бібліотечного журналіста.

- XXIV Всеукраїнська науково-практична конференція «Короленківські читання 2021» за темою «Бібліотеки, архіви, музеї у структурі сучасного соціуму: стратегії цифрової модернізації» у змішаному форматі. Взяли участь 140 працівників культури, освіти, архівних установ, громадських організацій з всієї України. Захід транслювався на сторінці ХОВ УБА у фейсбуці та на ютубі.

- III конференція «Бібліотека I_покоління: виклики, проєкції, очікування». Тема 2021 року: «Шляхом до істини...» або про вплив бібліотекарів на академічну доброчесність в освітньому та науковому середовищі університету. Травнева сесія 18-19 травня. Жовтнева сесія 19-20 жовтня. Організатор: ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна.

- 16 грудня – семінар для обласного методичного об'єднання працівників бібліотек закладів фахової передвищої освіти за темою «Професійний розвиток фахівців бібліотек»;

- VI Обласного патріотичного форуму «Єдині серцем» (21 грудня). Цього року форум був приурочений до 30-річчя незалежності України. Захід провела Харківська обласна бібліотека для дітей за підтримки Департаменту культури і

туризму ХОДА. Через карантинні обмеження вперше за свою історію існування форум відбувся в онлайн-режимі на платформі Zoom. Дистанційний формат забезпечено ХОВ УБА.

- Миколаївська (назва не пов'язана з обласним центром на Півдні України, назва походить від невеличкого міста на Львівщині) книжкова толока 3-4 грудня здійснила «рейд» видатними сковородинівськими місцями на Харківщині, з відвідуванням харківських бібліотек. Наші галичанські друзі відвідали Харківську державну наукову бібліотеку ім. В.Г. Короленка (де бібліотекарі та письменники мали змогу не тільки поспілкуватись, але й презентувати свої доробки. Все це проходило у прямому етері для бібліотечної спільноти, що не змогла долучитись оффлайн), Харківську обласну бібліотеку для юнацтва, Центральну бібліотеку ім. І. Тургенєва (і тут спілкування було насичене та палке, відбувався обмін думками і планами). Відбулось професійне спілкування, обмін контактами, проєктами, планами та, звісно, подарунками книг. ХОВ УБА також долучилось до події активними, зацікавленими членами відділення та медійним супровідом

Члени ХОВ УБА брали участь у професійних заходах, організованих УБА: XI Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасна бібліотечно-інформаційна безперервна освіта: метаморфози навчального дизайну», «Роль бібліотек у цифровій інклюзії», XII Львівському міжнародному бібліотечному форумі, онлайн-семінарі «Зведений каталог: чи стане реальністю для українських бібліотек?», до освітніх заходів Міністерства цифрової трансформації України – онлайн-події «Дія.EduCon» і вебінару «Огляд популярних месенджерів для колективного спілкування».

Ціль 4: Перебудувати систему послуг та сервісів Асоціації/відділення.

На регіональному рівні надаються послуги: інформування про актуальні нормативно-правові документи галузі, конкурси тощо; оплата участі членів ХОВ УБА у різноманітних заходах; організацій дистанційних заходів на Zoom; трансляції заходів на каналах ХОВ УБА у фейсбуці та на ютубі.

Ціль 5: Досягти максимальної ефективності менеджменту відділення.

Для підвищення комунікаційної спроможності та потреб професійної спільноти було прийняте рішення про придбання сервісу телеком послуг ZOOM.US для членів відділення.

Відбулись три засідання:

1. Про оплату реєстраційних внесків членам ХОВ УБА для участі у XI Міжнародній конференції «Сучасна бібліотечно-інформаційна безперервна освіта: метаморфози навчального дизайну» (3 – 4 березня 2021 р. у форматі онлайн.): А. А. Соляник, І А. Давидовій (ХДАК), А. Є. Прилуцькій, О. О. Карпенко, М. Г. Шленьовій (НАУ «ХАІ»).

2. Питання до розгляду: 1. Про затвердження звіту про роботу Харківського обласного відділення (філії) ВГО Українська бібліотечна асоціація за 2021 рік. 2. Про затвердження плану роботи Харківського обласного відділення (філії) ВГО Українська бібліотечна асоціація на 2022 рік.

3. Про оплату по договору № Н-0120 від 23.03.2021 р. – поліграфічні послуги, пов'язані із підведенням підсумків Всеукраїнського конкурсу для молодих бібліотекарів імені Л. Б. Хавкіної на кращу наукову роботу та інноваційний проєкт у розмірі трьох тисяч ста п'яти грн 00 коп. (3 105 грн 00 коп.).

4. Про оплату реєстраційних внесків членам ХОВ УБА для участі у V Міжнародному форумі молодих бібліотекарів Української бібліотечної асоціації (22-23 квітня 2021 р. в онлайн-форматі): членам ХОВ УБА В. Є. Хворостенко, О. В. Зубренко, О. М. Ніколаєнко.

5. Про оплату участі у семінарі «Зведений каталог: чи стане реальністю для українських бібліотек?» (27 травня 2021, онлайн): членам ХОВ УБА Л. П. Козоріз, Н. В. Подошовці, М. М. Чегриниць, І. К. Журавльовій.

6. Про оплату участі у IV Літній школі молодих бібліотекарів УБА «Виклики сьогодення & Перезавантаження», 13-16 липня 2021 р., Закарпатська обл. членкині ХОВ УБА О. В. Зубренко (№ 8521).

7. Про оплату участі у VIII Всеукраїнській літній школі адвокації для бібліотекарів (29 червня – 2 липня 2021 року, м. Суми і Сумська область) членкині ХОВ УБА А. А. Благонравовій (№ 11131).

8. Про оплату участі у XII Львівському міжнародному бібліотечному форумі (15–18 вересня 2021 р.) членкині ХОВ УБА Н. В. Шепелєвій (№ 12720).

9. Про оплату телеком послуг ZOOM.US Глазуновій Л. В. голові ХОВ УБА Л. В. Глазуновій (сервіс придбаний для потреб професійної спільноти – членів ХОВ УБА).

10. Про відшкодування коштів членкині ХОВ УБА К. М. Вірютиній відшкодувати вартість витрачених нею коштів на відправку призів дипломантам Всеукраїнських Digital інтелектуальних студентських батлів («#Libraryday 2021: бібліотека. Книга. Читання» (28.09.2011), «Велесова ніч vs Halloween : руйнуємо стереотипи про свята» (29.10.2021), «#Мова: моя, твоя, наша» (11.11.2021), «#КОД_студента_або_пан_або_пропав» (17.11.2021)) та на друк п'яти примірників дайджесту бібліотечних інновацій «БібліоSpace» (вип. 8) у розмірі 553 грн 00 коп (п'ятсот п'ятдесят три грн 00 коп).

Всі засідання Президії ХОВ УБА відбувались дистанційно, у закритій групі у фейсбуці.

Ціль 6: Покращити комунікації та включеність членів відділення.

12 травня у Харківському прес-клубі бібліотекарі міста обговорювали життя в умовах коронакризи, особливості організації роботи бібліотек у цей час (<https://www.youtube.com/watch?v=m82sbfNiHjs>). Піднімались запитання: як

організована робота харківських бібліотек, як розвиваються онлайн сервіси, як допомагають держава та меценати? Учасники: Лариса Семененко – директорка науково-технічної бібліотеки НТУ «ХП»; Людмила Глазунова – заступниця директора Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка; Ірина Бова – завідувачка відділом наукової бібліотеки НЮУ імені Ярослава Мудрого; Катерина Лискова - завідувачка сектором Центральної наукової бібліотеки ХНУ імені В. Н. Каразіна; Людмила Тимофеева – завідувачка філіалом №11 Харківської бібліотеки Толстого; Тетяна Бахмет – провідна методистка Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки імені К. С. Станіславського.

Нагороди:

- Подяка від Президії ВГО Української бібліотечної асоціації отримали члени ХОВ УБА, фахівці Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка за ініційований ними Всеукраїнський проєкт «Бібліотекознавець Л. Б. Хавкіна поза часом і кордоном»

- Грамоти ХОВ УБА колективам Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету та Центру науково-гуманітарної інформації Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»

2 червня 2021 р. в межах бібліотекознавчих студій «Л. Б. Хавкіна поза часом і кордоном» відбулася офіційна церемонія нагородження харківських бібліотекознавців почесною медаллю ХОВ УБА з висловом Л. Хавкіної «Бібліотекар – душа справи». Директор Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (ХДНБ), заслужений працівник культури України В. Д. Ракитянська вручила нагороди за відданість бібліотечній справі, вагомий внесок у розвиток громадського бібліотечного руху Слобожанщини та високий професіоналізм ученому, лауреату премії ім. К. І. Рубинського Н. М. Березюк і професору кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Харківської державної академії культури (ХДАК), доктору педагогічних наук Н. М. Кушнарєнко (медаль отримав доцент ХДАК, кандидат педагогічних наук В. В. Сєдих).

Ціль 7: Активізувати включення молоді в роботу відділення та інноваційну діяльність бібліотек.

23 квітня у межах V Міжнародного форуму молодих бібліотекарів УБА відбулася офіційна церемонія нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу імені Л. Б. Хавкіної на кращу наукову роботу та інноваційний проєкт, приуроченого до 150-річчя від дня народження видатного бібліотекознавця. В онлайн-включенні взяли участь директор Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (ХДНБ ім. В. Г. Короленка), заслужений працівник культури України В.Д. Ракитянська, голова Харківського обласного відділення Української бібліотечної асоціації, заступник директора з наукової роботи Л. В. Глазунова, члени Оргкомітету конкурсу, його ініціатори Н. І.

Капустіна, Ю. В. Ходарева та співробітники кабінету бібліотекознавства імені Л. Б. Хавкіної. Модератори заходу: член Президії УБА та Оргкомітету конкурсу Я. О. Хіміч та Л. В. Глазунова. Переможці отримали цінні подарунки від ХДНБ ім. В. Г. Короленка та спонсору конкурсу видавництва «Ранок». Зі вступним словом до учасників звернулася В. Д. Ракитянська, вона відзначила спеціальним дипломом і цінними подарунками роботу Ю. Левченка. Ю. В. Ходарева як переможець конкурсу в номінації «Наукові роботи» презентувала власну роботу під час відкритого мікрофону лауреатів конкурсу. Всього на конкурс було подано 19 заявок, із них 9 від членів ХОВ УБА.

18 травня в актовому залі Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (ХДНБ) відбувся круглий стіл «Молода бібліотечна наука», організований фахівцями кабінету бібліотекознавства імені Л. Б. Хавкіної (КБ) під егідою Харківського обласного відділення Української бібліотечної асоціації (ХОВ УБА). Серед його учасників – переможці і дипломанти Всеукраїнського конкурсу імені Л. Б. Хавкіної на кращу наукову роботу та інноваційний проєкт серед молодих бібліотекарів, фахівці Харківської державної академії культури (ХДАК) і ХДНБ.

22 жовтня у межах Короленківських читань відбулась молодіжна печка-куча «Бібліотека: pro et contra». Співорганізаторами заходу виступили: Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна (ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна), ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для юнацтва»; локація – «Американські студії» (центр «Вікно в Америку») у ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Молоді бібліотекарі – члени ХОВ УБА - представили повідомлення та презентації за темами: бібліотекар ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна О. С. Муратов – «Технічний простір МІККІ: можливості для відвідувачів чи виклик для бібліотекарів?»; провідний бібліотекар КЗ «Пісочинська публічна бібліотека» Пісочинської селищної ради В. Є. Сириця – «Як бібліотеки допомагають розвивати культурне життя громад»; студентка 2 курсу ХДАК В. Р. Ломтева – «Вільний доступ як магніт бібліотеки»; провідний бібліотекар Центральної бібліотеки ім. І. С. Тургенєва ЦБС Слобідського району м. Харкова Н. В. Копанішина – «Анімаційний майданчик "MEDIA KIDS"»; методист ХДНБ ім. В. Г. Короленка, доктор філософії із соціальної роботи Н. В. Шепелева – «Бібліотека як мультифункціональний дозвілєвий простір для студентської молоді»; завідувачка відділу ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для юнацтва» Ю. Б. Боклачко – «Можливості використання хостингу GOOGLESITES у роботі бібліотекаря»; методист Харківської спеціалізованої музично-театральної бібліотеки імені К. С. Станіславського В. Є. Хворостенко – «Розвиток творчого потенціалу сучасного бібліотечного фахівця: де шукати натхнення?»; провідний бібліотекар ОКЗ «Харківська обласна універсальна наукова бібліотека» О. В. Зубренко – «"Що це ще за покемон?" або Бібліотекар і вимоги сучасності: шлях боротьби чи взаємодії?» та ін. Відбулася інтерактивна екскурсія «Бібліотека – простір можливостей або носії змін серед нас», яку провела координатор «Американських студій» ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна К. А. Лискова. Підсумовуючи дискусію, виступила модератор заходу, заступниця директорки

ОКЗ «Харківська обласна бібліотека для юнацтва» М. С. Медведська з повідомленням «Мрійник, критик, реаліст: дуже особисті і суб'єктивні роздуми про зміни в бібліотеках». За підсумками онлайн-голосування та роботи експертної комісії були визначені та відзначені найкращі виступи та презентації: I місце – В. Є. Сириця; II місце – Н. В. Копанішина; III місце – А. Я. Бондаревська. Приз глядацьких симпатій отримала В. Ломтева, призи від експертів – Ю. Б. Боклачко, В. Є. Хворостенко, О. В. Зубренко.

Проведено конкурс на участь у V Міжнародному форумі молодих бібліотекарів УБА (22-23 квітня, м. Київ). Переможцями стали: Шленьова Марина Геннадіївна (Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"), Хворостенко Вікторія Євгеніївна (ХСМТБ ім.К.С. Станіславського), Зубренко Ольга Віталіївна (ОКЗ "Харківська обласна універсальна наукова бібліотека"), Ніколаєнко Олена Миколаївна (ОКЗ "Харківська обласна бібліотека для дітей"). ХОВ УБА сплатила реєстраційний внесок, що покриває онлайн участь у Форумі.

Спільно з фахівцями Наукової бібліотеки Національного університету культури і мистецтв (Київ) протягом року організовано та проведено *чотири* Всеукраїнських Digital інтелектуальних студентських батли: «Леся Українка forever» (25 березня), «#Libraryday 2021: бібліотека. книга. читання» (28 вересня), «Велесова ніч vs Halloween : руйнуємо стереотипи про свята» (29 жовтня), «#МОВА: моя, твоя, наша» (11.11.2021), «#КОД СТУДЕНТА: або пан або пропав» (17 листопада).

1. Загальні висновки

Відділення наполегливо працює над заохоченням до вступу до лав професійної спільноти. У звітному році, як і у попередньому, основним мотиватором була оплата членам відділення участі у різноманітних професійних заходах.

Голова
Харківського
обласного відділення
(філії) ВГО Українська
бібліотечна асоціація,
канд. наук із соц.
комунікацій

Людмила ГЛАЗУНОВА